

10.11.2025

VALTIONEUVOSTON OIKEUSKANSLERI

OKV/2588/10/2024,

OKV/3050/10/2024 ja

OKV/1797/10/2025

OKV/2588/10/2024-OKV-4

Virkamiesoikeudellisten asioiden käsittelyn viipyminen hallinto-oikeudessa

KANTELUT

Kantelija on arvostellut 24.10.2024, 19.12.2024 ja 15.8.2025 oikeuskanslerille osoittamissaan kanteluissa Helsingin hallinto-oikeuden menettelyä hänen virkamiesoikeudellisten valitusasioidensa käsittelyssä.

Kantelijan kertoman mukaan hallinto-oikeus jätti hänen valituksensa virkamiesoikeudellista arviota koskevassa asiassa tutkimatta ja poisti valituksenalaiseen päätökseen liitetyn valitusosoituksen päätöksellään 25.10.2022. Asian käsittely hallinto-oikeudessa kesti yli kolme vuotta, jota kantelija pitää kohtuuttomana käsittelyaikana. Kantelija on kertonut hallinto-oikeuden pyytäneen Itä-Uudenmaan poliisilaitokselta lausunnon sekä kantelijalta vastaselityksen. Nämä seikat loivat osaltaan kantelijalle vaikutelman, että asia olisi ollut vireillä oikeassa paikassa.

Kantelijan näkemyksen mukaan asian käsittely kirjallista varoitusta koskevassa asiassa (Helsingin hallinto-oikeuden päätös 20.12.2022) ja virkasuhteen irtisanomista ja virantoimituksesta pidättämistä koskevassa asiassa (Helsingin hallinto-oikeuden päätös 16.8.2023) ovat myös viipyneet kohtuuttoman pitkään, ensin mainitussa asiassa 2 vuotta 2 kuukautta ja jälkimmäisessä

OIKEUSKANSLERINVIRASTO

asiassa 2 vuotta 10 kuukautta, vaikka se olisi lain mukaan pitänyt käsitellä kiireellisenä. Kantelijan asiat olisi tullut hänen näkemyksensä mukaan käsitellä hallinto-oikeudessa yhdessä.

Kantelijan ilmoittaman mukaan päätöksenteon viipyminen hallinto-oikeudessa on estänyt kantelijaa käyttämästä hallintokantelua oikeussuojakeinona hallinto-oikeuden päätöksissä 25.10.2022 ja 20.12.2022 tarkoitetuissa asioissa. Kantelijan käsityksen mukaan hänelle on aiheutunut vahinkoa tästä käsittelyn viipymisestä muun muassa siten, että hän olisi ollut huomattavasti lyhyemmän ajan virantoimituksesta pidätettynä, mikäli hallinto-oikeus olisi käsitellyt hänen asiansa joutuisammin.

Kantelijan mielestä hallinto-oikeus on toiminut huolimattomasti asioiden käsittelyssä. Kantelijan mielestä hallinto-oikeuden päätösten 20.12.2022 ja 16.8.2023 perustelut ovat puutteellisia ja taikka virheellisiä.

Lisäksi kantelija arvostelee sitä, että hallinto-oikeus on antanut kantelijalle päätöksen 16.8.2023 käsittelyaikana kuusi erilaista käsittelyaika-arviota, josta vasta viimeisin on pitänyt paikkansa.

SELVITYKSET

Helsingin hallinto-oikeus on antanut apulaisoikeuskanslerin siltä pyytämät selvitykset 16.12.2024, 16.2.2025 ja 27.10.2025. Selvitykset lähetetään kantelijalle tämän päätöksen ohessa.

RATKAISU

Sovellettavat oikeusohjeet

Suomen perustuslain 3 §:n 3 momentin mukaan tuomiovaltaa käyttävät riippumattomat tuomioistuimet.

Perustuslain 108 §:n 1 momentin mukaan oikeuskanslerin tulee muun ohella valvoa, että tuomioistuimet noudattavat lakia ja täyttävät velvollisuutensa.

Perustuslain 21 §:n 1 momentin mukaan jokaisella on oikeus saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti ja ilman aiheetonta viivytystä lain mukaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa sekä oikeus saada oikeuksiinsa ja velvollisuuksiinsa koskeva päätös tuomioistuimen tai muun riippumattoman lainkäyttöelimen käsiteltäväksi.

Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6 artiklan 1 kohdan mukaan jokaisella on oikeus kohtuullisen ajan kuluessa oikeudenmukaiseen ja julkiseen oikeudenkäyntiin laillisesti perustetussa

riippumattomassa ja puolueettomassa tuomioistuimessa silloin, kun päätetään hänen oikeuksistaan ja velvollisuuksistaan tai häntä vastaan nostetusta rikossyytteestä.

Valtion virkamieslain (750/1994) 55 §:n mukaan muun ohella varoitusta, irtisanomista ja virantoimituksesta pidättämistä koskevat asiat on hallintotuomioistuimessa käsiteltävä kiireellisenä.

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 55 §:n mukaan hallintotuomioistui-
men on pyynnöstä ilmoitettava arvio asian käsittelyajasta. Säännöksen yksityiskohtaisten perustelujen ([HE 29/2018 vp](#), s. 121) mukaan arvion tarkoituksena on olla informatiivinen, eikä se sido tuomioistuinta.

Selvitys

Helsingin hallinto-oikeuden selvityksen mukaan kantelijan valitus virkamiesoikeudellisesta arviosta tuli vireille 14.11.2019. Hallinto-oikeus lähetti 4.12.2019 poliisilaitokselle lausuntopyynnön. Lausunto saapui 15.1.2020. Hallinto-oikeus lähetti kantelijalle vastaselityspyynnön 17.3.2020 ja vastaselitys saapui 16.4.2020, jolloin asia tuli ratkaisukypsäksi. Hallinto-oikeus jätti valituksen tutkimatta päätöksellään 25.10.2022. Hallinto-oikeuden mukaan asian esivalmistelusta ja alustavasta prosessinedellytysten tarkistamisesta vastaa kanslian henkilökunta itsenäisesti mutta konsultoiden tarvittaessa lainkäyttöä. Kyseessä olevaan päätökseen oli liitetty valitusosoitus Helsingin hallinto-oikeuteen.

Hallinto-oikeuden selvityksen mukaan kantelijan valitus kirjallista varoitusta koskevassa asiassa tuli vireille 19.10.2020. Hallinto-oikeus lähetti 4.11.2020 poliisilaitokselle lausuntopyynnön. Lausunto saapui 4.12.2020. Hallinto-oikeus lähetti kantelijalle vastaselityspyynnön samana päivänä. Vastaselitys saapui 31.12.2020, jolloin asia tuli ratkaisukypsäksi. Hallinto-oikeus jätti tutkimatta valituksen huomautuksen osalta ja hylkäsi valituksen muilta osin 20.12.2022.

Hallinto-oikeuden selvityksen mukaan kantelijan valitus virkasuhteen päättämistä ja virantoimituksesta pidättämistä koskevassa asiassa tuli vireille 11.2.2021. Hallinto-oikeus lähetti 16.2.2021 poliisilaitokselle lausuntopyynnön. Lausunto saapui 18.3.2021. Hallinto-oikeus lähetti kantelijalle vastaselityspyynnön 30.3.2021. Vastaselitys saapui 29.4.2021, jolloin asia tuli tuossa vaiheessa ratkaisukypsäksi. Kantelija lähetti kuitenkin valituksen täydennyksen 27.7.2021, josta pyydettiin lisälausuntoa poliisilaitokselta 11.4.2022. Lisälausunto liitteineen saapui 28.4.2022. Hallinto-oikeus lähetti kantelijalle vastaselityspyynnön seuraavana päivänä, ja vastaselitys saapui 13.5.2022. Kantelija toimitti vielä useita täydennyksiä ja lisäselvityksiä, ja hallinto-oikeus lähetti näitä tiedoksi ja mahdollista lausumista varten poliisilaitokselle. Asia on tullut tämän jälkeen ratkaisukypsäksi 4.8.2023. Hallinto-oikeus hyväksyi valituksen ja kumosi poliisilaitoksen päätöksen 16.8.2023.

Hallinto-oikeudessa on noudatettu käytäntöä, jonka mukaan samaan asiayhteyteen kuuluvat asiat pyritään ohjaamaan samalle esittelijälle ja ratkaisemaan mahdollisuuksien mukaan yhdessä. Asiakokonaisuus vastuutettiin muutaman kerran uudelleen henkilöstövaihdosten vuoksi. Tässä tapauksessa hallinto-oikeuden esittelijällä oli valmisteltavana kantelijan kolme samaan virkasuhteeseen liittyvää palvelussuhdeturva-asiaa, joissa oli poikkeuksellisen paljon asiakirjamateriaalia. Virkasuhteen irtisanomista koskevassa asiassa oli vielä tarpeen pyytää lisäselvitystä valituksenalaisen päätöksen tehneeltä viranomaiselta ja uudelleen vastaselitystä kantelijalta. Kun kaikki mainitut asiat liittyivät samaan virkasuhteeseen, oli perusteltua pyrkiä valmistelemaan ja ratkaisemaan nämä asiat samaan aikaan.

Kokonaisuus oli haastava ja edellytti tavanomaista pidempää valmisteluaikaa. Virkamiesoikeudellista arviota koskeva asia erotettiin ratkaistavaksi erikseen istunnossa 26.9.2022, koska kokonaisuutta ei pystytty ratkaisemaan suunnitellusti samassa istunnossa. Kirjallista varoitusta koskeva asia erotettiin myös ratkaistavaksi erikseen istunnossa 9.12.2022 samasta syystä.

Hallinto-oikeus on todennut, että valtion palvelussuhdeturva-asioiden keskimääräinen käsittelyaika on ollut vuonna 2020 18,6 kuukautta, vuonna 2021 18,3 kuukautta ja vuonna 2022 18,6 kuukautta. Kysymyksessä olevan asian kohdalla keskimääräinen käsittelyaika ylittyi ja kantelijalle annetut arviot käsittelyajasta osoittautuivat vääriksi. Asiakokonaisuuden laajuuden lisäksi tähän vaikutti osaston ja hallinto-oikeuden yleinen työtilanne. Jo pitkään jatkunut hallinto-oikeuden määräaikaisten virkasuhteiden suuri määrä on johtanut henkilöstön runsaaseen vaihtuvuuteen. Vaihtuvuus yhdistettynä niukkoihin resursseihin pidentää väistämättä käsittelyaikoja.

Hallinto-oikeuden henkilöstön runsaaseen vaihtuvuuteen on ollut syynä muun ohella ulkomalaisasioihin myönnetyt määräaikaisten resurssit ja viime vuosina tapahtunut tuomioistuimen henkilöstön samoin kuin muidenkin valtion virastojen henkilöstön runsas eläköityminen, mikä on aiheuttanut paitsi paljon uuden henkilöstön rekrytoimista ja perehdyttämistä tehtäviinsä, niin myös paljon liikkuvuutta tehtävistä toisiin, mikä on vaikeuttanut erityisesti vankkaa perehtyneisyyttä edellyttävän tuomioistuintyön tekemistä. Kaikki tämä on johtanut siihen, että nykyisillä henkilöresursseilla ei ole yrityksistä huolimatta esimerkiksi valtion palvelussuhdeturva-asioissa pystytty pääsemään hallinto-oikeudelle asetettuun keskimääräiseen seitsemän kuukauden käsittelyaikatavoitteeseen.

Hallinto-oikeus on vielä todennut, että muun muassa virkamiehelle annettua varoitusta ja virkamiehen irtisanomista koskevat valitukset on säädetty hallinto-oikeudessa kiireellisenä käsiteltäviksi. Tällä hetkellä kuitenkin selvästi suurin osa hallinto-oikeudessa käsiteltävistä asioista on säädetty kiireellisenä käsiteltäviksi, eikä kiireellisyyttä pystytä tämän vuoksi käytännössä toteuttamaan muissa kuin harvoissa asiaryhmissä, kuten esimerkiksi tahdosta riippumatonta hoitoa koskevilla asioilla.

Hallinto-oikeus on vielä todennut, että kun virkamiesoikeudellista arviota koskevassa asiassa valituksenalaisen päätöksen valituskelpoisuus oli epäselvä asian käsittelyn aikana, eivät suoritettut prosessijohtotoimet olleet tarpeettomia. Syynä asioiden viipymiseen oli asioiden kuuluminen laajempaan kokonaisuuteen sekä samaan kokonaisuuteen kuuluneen asian edellyttämä lisäselvitys. Myös hallinto-oikeuden resursointi ja henkilöstön työtilanne ja vaihtuvuus ovat yleisesti ottaen pidentäneet käsittelyaikoja. Hallinto-oikeus on toki koko ajan työprosessejaan kehittämällä, perehdytyksellä sekä henkilöstöään kouluttamalla pyrkinyt lyhyempiin käsittelyaikoihin, mutta käsittelyaikojen lyhentäminen vaatii aikaisemmat ruuhkat huomioon ottaen aikansa. Vuonna 2024 hallinto-oikeus kuitenkin pystyi lyhentämään keskimääräistä käsittelyaikaansa kuukaudella edelliseen vuoteen verrattuna keskimääräisen käsittelyajan ollessa 8,4 kuukautta. Samoin vanhojen yli vuoden vireillä olleiden asioiden määrää saatiin vuoden 2024 aikana vähennettyä.

Arviointi

Siltä osin kuin kantelija on arvostellut hallinto-oikeuden päätösten perustelujen olevan joko puutteellisia tai virheellisiä, totean, että oikeuskansleri ei voi puuttua riippumattomien tuomioistuinten toimi- ja harkintavaltansa rajoissa tapahtuvaan päätöksentekoon. Asiassa ei käytettävissäni olevan selvityksen perusteella ole perusteita todeta, että Helsingin hallinto-oikeus olisi kanteluissa mainitut asiat ratkaistessaan ylittänyt harkintavaltansa. Siten en tutki kanteluita näiltä osin.

Asioiden käsittelemiseen kuluva aika hallintotuomioistuimessa vaihtelee. Laillisuusvalvonnassa käsittelyaikojen asianmukaisuutta arvioidaan tapauskohtaisesti asian laadun ja siihen liittyvien yksilöllisten olosuhteiden perusteella. Huomiota kiinnitetään muun muassa asian laajuuteen, vaikeuteen ja käsittelyn edellyttämien toimenpiteiden määrään sekä siihen, onko asian käsitelystä sellaisia vaiheita, joiden aikana se ei ole edennyt. Asianmukaisen käsittelyaikaan vaikuttaa lainsäädäntöön mahdollisesti sisältyvä vaatimus asian kiireellisestä käsittelystä.

Helsingin hallinto-oikeuden selvityksistä käy ilmi, että hallinto-oikeus on alun perin pyrkinyt käsittelemään asiat yhdessä, koska ne kuuluvat samaan asiakokonaisuuteen. Yhdessä käsittelemiselle olisi siten ollut asianmukainen peruste. Kantelijan oma menettely on osin myös viivästyttänyt asioiden käsittelyä. Hän on toimittanut lukuisia täydennyksiä ja lisäselvityksiä hallinto-oikeudelle, ja tämän vuoksi hallinto-oikeuden on vielä asian selvittämiseksi pitänyt suorittaa lisää kuulemisia. Asiakokonaisuus on myös ollut vaikea ja edellyttänyt sen vuoksi tavanomaista pidempää valmistelu-aikaa.

Hallinto-oikeus on siten esittänyt perusteita sille, että kantelijan asioiden käsittely on kestänyt 2 vuotta 2 kuukautta, 2 vuotta 10 kuukautta ja yli 3 vuotta. Asioiden vaikeus ja valittajan omat toimet lisäksi kirjelmiseen sekä alkuperäinen pyrkimys valitusten käsittelemiseen yhdessä ovat osaltaan viivästyttäneet käsittelyä.

Havaintojeni mukaan selvitysten perusteella asiat ovat kuitenkin olleet hallinto-oikeudessa myös käsittelemättä ja vailla aktiivisia toimenpiteitä joitakin aikoja. Erityisesti kun kysymys on kiireellisenä lain mukaan käsiteltävistä asioista, pidän tätä perustuslain 21 §:n kannaltakin ongelmallisena.

Aiemmassa laillisuusvalvontakäytännössä on todettu, että asioiden pitkät eli noin kahden tai kolmen vuoden kokonaiskäsittelyajat eivät täytä perustuslaissa jokaiselle turvattuun oikeusturvaan kuuluvaa oikeutta saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti ja ilman aiheettonta viivytystä (apulaisoikeuskanslerin päätökset 9.12.2021 [OKV/2511/10/2020](#), 24.3.2022 [OKV/199/70/2020](#) ja 13.10.2022 [OKV/3503/70/2021](#)).

Hallinto-oikeus on selvityksessään tuonut esiin henkilöstöressurssinsa puutteet. Laillisuusvalvonnassa on vakiintuneesti katsottu, ettei vetoaminen yleisiin resurssien niukkuuteen liittyviin syihin oikeuta poikkeamaan laissa säädetystä viivytyksetöntä käsittelyä koskevasta vaatimuksesta. Tuomioistuimen omaan harkintaan jää, miten se vaikuttaa käsittelyaikojen pysymiseen kohtuullisina. Mahdollisia tapoja ovat esimerkiksi työnteon organisoinnin ja toimintatapojen kehittäminen sekä muut käytettävissä olevat työnkulkua parantavat keinot.

Hallinto-oikeudessa käsiteltävä kokonaisuus on havaintojeni mukaan ollut poikkeuksellinen ja laajahko. Siitä huolimatta, kun otetaan huomioon se, että varoitusta, irtisanomista ja virantoimituksesta pidättämistä koskevat virkamiesoikeudelliset asiat tulee lain mukaan käsitellä kiireellisenä, arvioni mukaan kantelijan asioiden käsittely on osin aiheettomasti viipynyt hallinto-oikeudessa.

Hallintotuomioistuimen on pyynnöstä ilmoitettava arvio asian käsittelyajasta. Hallinto-oikeus on antanut kantelijalle käsittelyaika-arvioita, mutta ne ovat muuttuneet, koska ne on annettu aina sen hetkisen tilanteen mukaisesti arvioiden, eikä niiden paikkansapitävyyttä voida taata. Minulla ei ole huomauttamista hallinto-oikeuden menettelyyn tältä osin.

Johtopäätökset ja toimenpiteet

Kiinnitän Helsingin hallinto-oikeuden huomiota velvollisuuteen käsitellä kiireelliseksi säädetyt asiat tämä lain vaatimus huomioon ottaen.

Asia ei anna aihetta muihin laillisuusvalvonnallisiin toimenpiteisiin.

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti.

Oikeuskansleri

Janne Salminen

Esittelijäneuvos

Elina Nyholm